

TẠ TÌNH PHƯƠNG NAM

Kim Tuấn

NHÀ XUẤT BẢN TRẺ 1994

161 Lý Chính Thắng Quận 3 thành phố HCM
điện thoại: (84.8) 931.6289 – 931.6211 – 931.7849
email: nxbtre@hcm.vnn.vn
website: nxbtre.com.vn

Chịu trách nhiệm xuất bản : LÊ HOÀNG
Biên tập : CHINH VẤN
Thực hiện - Trình bày : CAO QUẢNG VĂN - LAN ĐÌNH
Bìa : Họa Sĩ CHÓE và KIM TUẤN
Phụ bản nhạc : NGUYỄN PHÚ YÊN
Phụ bản : NGUYỄN HẠO - ĐỖ TRUNG QUÂN

*

Poetry is not an expression of personality
It is an escape from peresollity
It is no an out pouring of emotion
It is a suppression of emotion - but
of course, only those who have personality
ant emotions ant can even know it means to want
to get away from that things...

T.S ELIOT

(The sacred word)

*...Mắt tình quê hương như mắt cuộc đời
Tôi vào miềm Nam nhìn sông Bassac
Nước Cửu Long Giang trôi đi dằng dặc
Bầy núi xa vời nhớ giọng hò lơ
Tôi lạc quê hương khỏi tự bao giờ
Ôm chín con sông phù sa nhớ mẹ
Viết thành tên em hai hàng giọt lệ
Mưa ở phương này nhớ Huế rưng rưng...*

*

1. ĐẾN ĐÂY Ở LẠI VỚI NGƯỜI.

XUÂN XUÂN CỦA KẼ XA NHÀ

Đường xa kẻ xa nhà
Cuối mùa đông rét mướt
Qua đò trên bến sông
Chiều mịt mù sóng nước
Trời mịt mù thình không
Người mịt mù cõi nhớ
Mênh mông và mênh mông

Đèn nhà ai phố chợ
Đóm lửa thấp mong chờ
Hắt hiu đèn với bóng
Ngày trong khói sương mờ
Năm âm thâm đã cạn
Ta một mình lẽ bạn
Ngồi quán cóc bên đường
Túi còn dăm trăm bạc
Tách cà phê bình thường
Nhâm nhi hoài giọt đắng

Ta xứ người xavắng
Đốt điều thuốc cuối ngày
Đón mùa xuân lạnh lẽ
Thả hồn thơ khói bay

ĐỂ NHỚ LÚC CHIA XA

Mù khói sóng, lòng ta nghe tiếng sóng
Khi qua đây con nước lũ tràn về
Câu dân ca ai hát đó nẻo nê
Nâng chén rượu, run tay lời già biệt
Đời lục bình, hoa tím nở trôi sông

Ta đi rồi, bạn còn nhớ ta không ?
Đêm đốt lửa soi mình trên bóng lửa
Chợt thấy đời hiu quạnh giữa mênh nông
Chợt thấy đời hiu quạnh và nhớ mong
Tình để lại - Tình đầy ly rượu cạn

Ta gõ chén nghêu ngao trên đất bạn
Đất phù sa mà lòng cũng phù sa
Như bóng chim chiều chớp cánh bay qua
Con nhận về nam con nhận lạc

Mưa ở Hậu giang mùa này mưa nhỏ hạt
Núi chân người trên bến Bắc sang ngang
Ta thấy gì trong bóng mưa tan
Ngày sắp hết, ngậm ngùi hai mắt đỏ
Đành chia xa, con sóng rẽ hai hàng
Long xuyên 1991

VỚI LONG XUYỀN

Ngập đồng sóng dạt phù sa
Mùa này nước nổi trời òa cơn mưa
Tiếng gà gáy ngọn tre thưa
Mênh mông sóng gọi thuyền đưa ai về

Thiên thu tiếng hát nào nề
Trầm câu vọng cổ xuống xề bi thương
Thả hồn mây lạc ngàn phương
Thả đời ta lạc cuối đường phiêu du

Chạnh lòngchiếc lá mùa thu
Con sông giờ đã xa mù khói mây
Tiếng đàn ai đó quanh đây ?
Chén nồng tiễn bạn, cuối ngày lên đênh...

BÀI VIẾT LÚC QUA SÔNG

Hè chi dấm chén rượu
Bạn tiễn ta cuối ngày
Ngoài sông con nước lớn
Qua đò chiều mây bay
Phù sa đầu ngọn sóng
Dạt dờ trong cơn say

Chén tình ta đã cạn
Người xa người có hay
Lòng ta như lớp sóng
Trôi xuôi sông nước đầy
Vỗ lên chiều xa vắng
Bồng quên đời cay đắng

Men rượu ngọt mềm môi
Tôi chợt thấy mình tôi
Mắt buồn lưng đáy cốc

Cớ chi mà em khóc
Câu dạ cổ hoài lang
Đàn tích tịch tình tang
Hồn trầm như nhịp gõ

Đêm sâu triền thác đổ
Con nước đã xa nguồn
Ta chờ năing nổi buồn
Qua sông mùa nước nổi

LÝ NGỰA Ô

Đợi anh về ơi lý ngựa ô
Đường xa lóc cóc nhịp xe thô
Tưởng là cười ngựa về thăm nhỏ
Lá đậm bông sen đẹp thấy mờ
Đẹp thấy mờ nên anh ngần ngại
Đêm nào uống, hứng mần thơ
Em ca vọng cổ mùi hết sảy
Anh chết chìm trong mắt mộng mơ

Anh chết chìm trong mắt em xưa
Trăm năm vẫn đợi tiếng em ‘ưa’
Ngựa ô khờ bạc chờ em đó
Tía má bay giờ đã biết chưa ?

Cửa dinh anh mở anh chờ đón
Em ‘hồng dia’ lòng anh nhớ mong
Đừng để lòng anh như khói sóng
Sóng dạt, bèo trôi, tình mệnh mông...
1991

LÝ CÂY BÔNG

Em nhớ chàng em hát Lý cây bông
Như con sông
Con nước ròng, con nước nổi
Em nhớ thương chàng
Em nhớ thương quá đời
Con sáo sang sông, con sáo chẳng về

Oi ! Lý cây bông câu hát nã nè
Ta thương nhau
Mà gần như chẳng đặng
Ta thương nhau
Tình sâu nghĩa nặng

Như cây lục bình - quấn quýt dòng sông
Như cánh cò bay - chở nặng tấm lòng
Trên đất phù sa vàng bông lúa mới

Chàng nhớ em
Sao chàng hồng tới
Để em buồn
Em hát Lý cây bông

LÝ QUA CẦU

Lý qua cầu bài lý đu đưa
Như nắng ban trưa, như mưa chiều đến
Anh ở bên nay cầu
Hát lời thương mến
Em ở bên kia cầu
Cuối bến chờ mong
Ước gì đừng có dòng sông
Để không chín đợi, mười mong một người.

Lý qua cầu khúc khích tiếng cười
Khi cầu ván rung rinh
Khi cầu tre lắt léo
Nước con sông dài
Nước chia mấy nẻo
Dứt áo em về kéo tía má đợi trông
Tình rằng tình nhớ nhau không ?
Sao con sóng vỗ mênh mông trời chiều

Một thương ba, bốn cũng liều
Hai thương mòn mắt đui hui đợi chàng
Ba thương giọt lệ đôi hàng
Bốn thương năm tháng dôi dàng xa nhau
Ngọn đèn thức suốt canh thâu
Riêng em vò võ vì câu nghĩa tình
Ói ! sông ơi
Cầu đứng một mình
Còn ai lắt léo đưa tình qua sông...

RU CON

viết cho hai con Bảo Khôi, Bảo Khánh

Ru con giấc ngủ trưa nồng
Như bông sen nở giữa đồng lúa xanh
Ru con giấc ngủ yên lành
Cơn mưa mùa hạ về quanh chỗ nằm

Ru con mẹ hát lời trầm
Mong con khôn lớn như mầm lúa non
Ru con tình nghĩa vuông tròn
Câu ca dao cũ vẫn còn trong thơ

Ru con diu dặt trong mơ
Như cơn gió đậu trên bờ tre cao
Ru con giọt nắng lao xao
Giọt mưa nhè nhẹ gõ vào thân cây

Ru con tròn giấc ngủ say
Yêu con, triu mến, vòng tay mẹ bông...

NHƯ HẠT MƯA SA

Ai xẻ chiều làm đôi ?
Bên mưa và bên nắng
Ta xẻ đời cay đắng
Hạnh phúc và khổ đau
Em xẻ chi đời nhau
Làm cõi trời thương nhớ

Ôi nỗi buồn vô cớ
Lặng đặng cuộc đời ta
Như những hạt mưa sa
Trên hàng cây lặng lẽ

Chiều qua sông lặng lẽ
Thả hồn ta nước trôi
Thả cuộc tình xa khơi
Bềnh bồng trên khói sóng
Châu Đốc 1991

ĐI QUA ĐỒNG THÁP

Chiều qua Đồng Tháp chiều mênh mông
Gặp những làng xa giữa cánh đồng
Đò máy dập dìu trên sóng nước
Rộn ràng phiên chợ họp ven sông

Chiều qua Đồng Tháp mùa xuân đến
Nghe tiếng gà gáy lạc trong mưa
Nhớ em Nam bộ bà ba trắng
Tóc thả đường quê rợp bóng dừa

Phụ bản: Đỗ Trung Quân

CHIỀU QUA ĐẤT MIỀN ĐÔNG

Chiều qua rừng cao su
Gió lạnh và sương mù
Bụi đường xa áo đỏ
Gió quanh đèo vi vu

Chiều qua rừng cao su
Lá vàng bay trong nắng
Hoa vàng ven lối đi
Chân đôi con suối vắng
Nhớ thương ai thăm thì

Chiều qua rừng cao su
Cây rừng xanh bát ngát
Mây lưng trời lang thang
Đàn chim về tổ ấm
Chim bay qua xóm làng
Bâng khuâng cùng tơ khói
Chiều ơi chiều mênh mang

CHIỀU Ở BIÊN HÒA

Ngày anh về thăm Cù lao Phố
Chiều lững lơ dòng sông uốn quanh
Chiều lững lơ âm vang tiếng sóng
Chiều Biên Hòa và nỗi nhớ trong anh

Chiều Biên Hòa nhà ai cuối xóm
Lao xao hoa bưởi trắng trên cành

Bâng quơ đàn én bay ngơ ngẩn
Sợi khói chiều trên những mái tranh

Sợi khói chiều như áo em bay
Khi anh qua bến nước sông đầy
Bỗng dung thấy nhớ trời mây trắng
Áo trắng em về chiều hôm nay

Aùo trắng em về qua ngõ phố
Đường nắng vàng và cây lá xanh
Dòng sông xuôi mãi hai dòng sóng
Chiều Biên Hòa và nỗi nhớ trong anh

ĐIỀU TƯỞNG NHỚ MÙA XUÂN

Ai về tháng rét cuối mùa đông
Màu nắng mơ phai áo lụa hồng
Đàn én xa bay trên mái phố
Chiều lửng lơ xanh, trời mênh mông

Chiều lửng lơ xanh mùa gió Tết
Cây xanh nhan sắc nụ hoa đời
Vườn xanh khóm trúc, xanh thương nhớ
N như một dòng xanh, sông xa khơi

N như một dòng xanh, sông vỗ sóng
Lòng ta nghe vỗ tiếng thời gian
Nửa đêm trừ tịch ta nâng chén
Chúc cõi đời mùa xuân mới sang

Chúc cõi người buồn, vui quá khứ
Nhữn g ngâm ngùi và men đắng cay
Này ly rượu nhỏ lời ly biệt
Uống cạn nỗi niềm trong men say

Uống cạn cùng ta dăm chén nữa
Đâu người bạn cũ, đâu yêu thương
Mùa xuân còn xanh ta tóc bạc
Hè chi, năm tháng lại lên đường

THƠ TRÊN VÙNG NƯỚC NỘI

Tràn dòng nước đỏ phù sa
Qua sông chiều bỗng nhớ nhà bâng khuâng

Sóng xa gọi cõi trời gần
Lênh đênh con nước phân vân lối về...

MÙA HẠ NHỚ - BUỒN TÊN

Có lẽ ngày mai trên con đường này
Hàng cây xanh - em trở về bóng mát
Con ve sầu - mùa hạ vàng vẫn hát
Khúc nhạc buồn, trên cành phượng mưa tan

Có lẽ bên thềm, chiếc lá đợi thu sang
Sẽ rơi xuống trên nền đá cũ
Có lẽ con đê buồn, suốt đêm không ngủ
Cát giọng gọi đời, khăn cỏ cuộc đời xa

Có lẽ nào như thể cuộc đời ta
Lời trầm thống mịt mờ trong nuôi tiếc
Trên lối đi về em nào có biết
Cơn mưa chiều cuối hạ, nắng bay lên

Em vẫn hát bài tình nhớ không tên
Em hát khẽ cho chiều đi rất khẽ
Và như thế, mùa hạ vàng có lẽ
Sẽ lặng thâm như sóng nhớ lênh đênh

Em hãy hát thầm mùa hạ nhớ buồn tên...
1994

LẶNG LẼ

Lặng lẽ chiếc lá vàng
Rơi trong chiều lặng lẽ

Lặng lẽ mưa đôi hàng
Lối em về xa vắng

Lặng lẽ cùng tơ trắng
Thâm buồn cõi mơ phai

Lặng lẽ bước chân ai
Qua trong chiều lặng lẽ

ĐOẢN KHÚC ÂM THANH

Bởi tiếng đàn
Âm thấp âm cao
Anh biết chọn âm nào
cho
nổi khô

Bởi tiếng hát
giọng oán
giọng than
Nên nức nở cùng đàn
câu
vọng cổ

LẶNG LẼ THỜI GIAN

Lặng lẽ thời gian đã qua mau
N như dòng sông nước cuồn chân cầu
N như phỏ chiều đàn chim ngó ngẩn
Còn lại cảnh hoa riêng cho nhau

Lặng lẽ đường xưa lá vẫn xanh
Tơ nắng vàng và đôi mắt long lanh
Àu lưa ngày nào bay với nắng
Thơ thần đường chiều em với anh

Thơ thần đường chiều chim én bay
Mùa xuân qua và ở nơi này
Anh vẫn mỗi ngày đi xuống phố
Lặng lẽ như chiều trên bóng cây

Lặng lẽ như chiều bay khói thuốc
Mình anh trên bến nước sông đầy
Chợt thấy lòng mình vang tiếng sóng
Em biệt mù xa nào có hay

*Phụ bản nhạc Nguyễn Phú Yên
- em hát Lý cây bông -*

2. PHỔ NÚI MÂY BAY

PHỐ NÚI

Chiều xa phố núi lặng tờ
Mắt hiu đóm lửa khói mờ sương vây
Trái đời rụng xuống quanh đây
Lên cao, trời thấp bóng ngày chênh vênh

Ngựa thồ mỗi vó buồn tênh
Dừng chân, gõ nhịp trên nền đất xưa
Không dung trời rét cơn mưa
Mịt mờ thương nhớ cho vừa lòng nhau.

LỜI TỈNH THỨC MÙA ĐÔNG

tặng Đỗ Trung Quân

Lời tỉnh thức mùa đông
Giữa đám lá úa vàng
Đã ngủ cùng với đất
Giữa những điều còn mát
Rơi từng tiếng chuông rơi
Trên đỉnh đồi xa khuất

Lời tỉnh thức mùa đông
Đóm lửa đêm đốt rừng
Gọi mùa về giá rét
Lũ chim trời bay hết
Bóng núi hàng thông khô

Lời tỉnh thức mùa đông
Hạnh phúc thật tinh cờ
Trên cỏ hoa thâm lặng
Trên cõi đời sắc không
Ai đặt đóa hoa hồng
Trên bài kinh cầu nguyện ?

Lời tỉnh thức mùa đông
Giọt nén rơi nước mắt
Khóc trên hồn cây xanh
Và hạt sương mong manh
Khóc trên hồn lá cỏ

1991

MÙA THU QUA PHỐ NÚI

Thu không tiếng gọi hồn chìm
Trơ xương lá đỏ, rừng im dáng chiều
Đốm đèn xóm chợ hoang liêu
Xa trông phố núi, nhà xiêu bóng mờ
Nghe thăm gió gọi vu vơ
Bên sông khói tỏa mù tơ nắng vàng...

MÙA HẠ ĐÃ QUA

Tháng chín lên đồi hái một cành hoa
Tình đã xa và mùa hè đã hết
Lá bên rừng, lá vàng thu đã chết
Em trở lại trường, bước nhỏ thông dong

Mùa hạ qua rồi, em còn nhớ hay không ?
Đôi môi đỏ, phượng hồng, con ve sầu gọi nắng
Em của mùa hè áo dài, tóc ngắn
Tiếng guốc trên đường, khua động ánh trăng non

Anh ở nơi này bóng núi chon von
Khe suối cạn trôi đi nhiều nỗi nhớ
Con mưa chiều mịt mù trên mái phố
Hàng thông xanh đứng đợi bóng ai về

Con đé ru ta, cất giọng nã nê
Như tiếng hát, bài tình ca đã hát
Mùa hạ sang thu, bầu trời xanh bát ngát
Anh lại lên đồi hái một cành hoa...

ÁO VÀNG HOA CÚC

Áo em vàng hoa cúc
Trên đường ngày cuối năm
Trời chợt rét căm căm
Chiều mùa đông phố núi
Con dốc dài dăm dăm

Anh như cây thông già
Trên đồi cao ngóng gió
Đàn chim về qua đó
Lung trời mỗi cánh bay

Mùa xuân ở quanh đây
Mùa vàng hoa mai nở

Bên ngoài khung cửa mở
Trời xanh và lá xanh
Mùa xuân ở trong anh
Áo em vàng hoa cúc

VỀ

Tìm về cội thông già
Trái cuối mùa đã rụng
Con én trợn mùa vàng
Bay dài trên mái phố

Tìm về dòng sông xưa
Mùa nước trôi ra biển
Tìm con sóng bạc đầu
Vỡ òa lên nỗi nhớ

Tìm về vườn hoa nở
Con bướm lạc đường chiều
Nghe gió nói đôi điều
Hàng cây đường lá bay

Tìm về giữa cơn say
Một mình ta một cõi
Con ngựa già vó mồi
Cuối trời thảo nguyên xanh

3. CHÚT TÌNH RIÊNG VỚI HUẾ

CHÚT TÌNH RIÊNG VỚI HUẾ

Chìm xuống sông Hương câu hò Huế
Bay lên thành cổ tiếng chim ca
Tiếng chuông Thiên Mụ rơi trên sóng
Mùa nhãn trắng thơm khắp mọi nhà

Ai về An Cựu dò trên bến
Cầu ngói Thanh Toàn áo trắng bay
Nắng lụa vàng che nghiêng vành nón
Tiếng guốc lao xao ngõ trúc gầy

Mùa này ở Huế thường như thế
Trời rất xanh và lá rất xanh
Mùa gió Hạ Lào ra cửa Thuận
Dập dồn con sóng cuốn xô nhanh

Trường Tiền mấy nhịp sầu mấy nhịp
Đò qua Vỹ Dạ bóng trăng non
Đất Thuận Thiên giờ lau cỏ mọc
Ngự Bình một dáng đứng chon von

Đưa em về Huế thăm quê cũ
Trời Huế lặng thăm chiều Kim Long
Thành Nội ngập ngừng em áo tím
Chút lòng ta, con sóng vỗ trên sông

CÔI TẠM

Sen nở hồ Tịnh Tâm
Hương hoa bay Thành Nội
Em qua cầu Gia Hội
Có nhớ chiều Đông Ba ?
Ta ngồi lại với ta
Cõi đời như cõi tạm.

BÂNG KHUÂNG

Mây bay tên tóc nàng
N như vòng hoa nguyệt quế
Đường xưa dưới chân nàng
Rộn rảng chi lắm thế
Em ơi chiều xứ Huế
Áo tím qua Trường Tiền
Vành nón em dịu hiền
Che giùm anh tí nắng.

NHỮNG NGÀY Ở PHƯƠNG NAM

Ở quê nhà có gì vui không em ?
Chắc con sông dòng nước vẫn êm đềm
Những bến đò nằm phơi dưới nắng
Những cánh diều thả gió chiều lên

Ở quê nhà có gì vui không em ?
Lũy tre làng chắc vẫn xanh màu lá
Anh ở xa mà sao lòng nhớ quá
Nhớ tiếng chuông chùa trôi trên sông

Nhớ lúa vàng thơm chim rợp cánh đồng
Nhớ cánh cò bay trắng lời mẹ hát
Nhớ những ngày mưa nước về bát ngát
Nước trắng đồng gần, nước trắng đồng xa

Nhớ bên sông xưa mùa nước lũ quê nhà
Chiều lững lơ trên vòm tre cuối xóm
Câu Nam bình ai hát nhịp đò đưa
Nhớ bóng ai về nhòa dưới cơn mưa
Tà áo trắng bay trắng trời kỷ niệm
Huế ở phương Nam hoa tím lục bình...

Phụ bản Nguyễn Hạo

CHUYỆN MỘT CON NGỰA GIÀ

Con ngựa già vừa chết sáng hôm nay
Bỏ lại đồng cỏ khô cho đàn chim về hót
Bỏ lại ngọn đồi kéo xe lên dốc
Bỏ lại con đường hằn sâu vết chân

Con ngựa già đã chết sáng hôm nay
Người xà ích còn lại gì ?
Ngoài chiếc roi đã gãy
Chiếc xe chổng vó nhìn trời
Nơi đó ngôi sao mai vẫn tỏ

Con ngựa già đã chết sáng hôm nay
Bỏ lại chiếc cầu đứng ngấm dòng sông
Bỏ lại trong đêm một đóm lửa hồng
Đốt trong mùa giá rét

Con ngựa già vừa chết sáng hôm nay
Điều đó có nghĩa gì
Khi chúng ta vẫn sống
Và đang thay cho kiếp ngựa già.

THỜI TUỔI NHỎ CỦA TÔI

Thời tuổi nhỏ của tôi. Buổi chiều ở quê nhà có cánh diều bay lên và hoàng hôn chìm xuống trên cánh đồng vàng thom lúa mới. Đêm - có bóng trăng treo trên bờ tre cuối xóm và tiếng chuông chùa rơi xuống trên dòng sông nước chảy êm đềm.

Thời tuổi nhỏ của tôi. Buổi sáng có con chim bói cá đứng nhìn mẹ tôi giặt áo bên sông, có con chim chào mào nghiêng đầu nghe tiếng mõ đàn trâu đưa nhau ra đồng cỏ, nghe tiếng trống trường gọi lũ trẻ trên các nẻo đường quê.

Thời tuổi nhỏ của tôi. Đêm nằm nghe tiếng thoi đưa của mẹ trên khung cửi. Tấm vải thô mẹ dệt vội để kịp phiên chợ tuần. Mẹ kiếm từng đồng xu nuôi tôi khôn lớn. Những đồng xu làm nên bếp lửa gia đình.

Thời tuổi nhỏ của tôi. Con đé hát trong bờ cỏ mục. Con bướm bay trên bờ giậu nhà người, con gà gáy giữa trưa buồn tẻ. Mẹ kịu kịt đôi quang gánh qua cầu. Lưng mẹ cong xuống theo ngày tháng, để cho tôi có thể đứng thẳng với đời. Cuộc đời trước mặt và mẹ ở sau lưng. Bóng mẹ phủ lên đời con như cây đa bóng mát. Cây đa đầu làng còn đó mà mẹ nay đâu ? - Con trở lại... quê nhà nay vẫn như xưa. Một mình con ôm lấy tuổi trẻ của mình mà khóc. Mẹ ơi !!!

1994

Kim Tuấn

*ghi chú: tài liệu nhận từ nhà thơ Hà Nguyên Dũng Sài Gòn
ngày 12-6-2007*